

Handläggare
Eiderbrant Ulf

Datum
2015-09-02

Diarienummer
SCN-2015-0283

Socialnämnden

Överenskommelse om ökad medicinsk säkerhet och omvårdnad av personer som omhändertagits enligt LOB i Uppsala län

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att anta Överenskommelse om ökad medicinsk säkerhet och omvårdnad av personer som omhändertagits enligt LOB i Uppsala län.

Ärendet

Regionförbundet har tilldelats 1,3 miljoner årligen 2014-2016 från regeringen för utvecklandet ett bättre omhändertagande och medicinskt säkrare LOB-omhändertagande. Mot bakgrund av det så beslutade landstingsfullmäktige i Uppsala län 2015-04-29 att inrätta en tillnyktringsenhet inom akademiska sjukhusets område. Tillnyktringsenheten ska drivas i samverkan med länets kommuner och polismyndigheten. Verksamheten ska ha en bemanning med medicinsk personal och vara lokaliserad i nära anslutning till beroendesjukvården vid akademiska sjukhuset. Enheten ska hållas öppen dygnet runt och ha 6-9 platser.

Med tillnyktringsenheten ska polisens omhändertagande av berusade personer (LOB) förbättras och vara mer inriktat mot medicinsk omvårdnad. Förvaring i arrest ska vara en sista utväg. Verksamheten föreslås få en nära koppling till beroendepsykiatri vilken kan möjliggöra en förbättrad abstinensbehandling. Med ett nära samarbete med socialtjänsten så kan personer med ett begynnande missbruk fångas upp i ett tidigt skede och erbjudas vård. I detta syfte föreslås en socialsekreterare från socialförvaltningen delta i verksamheten.

Regeringens satsning syftar till en utveckling mot ett mer vårdinriktat omhändertagande vid polisens ingripande enligt LOB. Förvaring i arresten ska vara en sista utväg. De stimulansmedel som Regionförbundet har tilldelats har knutits till "Kunskap till praktik". Villkor för tilldelning av medel är under 2014 att parterna avser ingå en lokal överenskommelse som innebär att den medicinska säkerheten och omsorgen om de personer som omhändertas enligt LOB förbättras genom att alternativa lösningar till förvaring i arrest utvecklas.

Socialtjänsten i Uppsala har ett nära samarbete med beroendevården inom landstinget kring insatser för personer med en missbruksproblematik. En fortsatt samverkan är betydelsefull för att erbjuda bra vård och tidiga insatser. En tillnyktringsverksamhet bör kunna bidra till ett bättre omhändertagande och en bättre vårdkedja. Med ett deltagande från socialtjänsten i Uppsala så förbättras möjligheterna till att erbjuda behandling i ett tidigare skede.

Socialförvaltningen

Jan Holmlund
Direktör

Överenskommelse om ökad medicinsk säkerhet och omvårdnad av personer som omhändertagits enligt LOB i Uppsala län

Bakgrund

Regeringen har avsatt medel för att stimulera ett lokalt utvecklingsarbete där landsting och kommuner tillsammans med Polismyndigheten ingår överenskommelser om utveckling av alternativa lösningar till förvaring i arrest av de personer som omhändertas enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. (LOB), så att den medicinska säkerheten och omvårdnaden förbättras.

Beslut om inrättande av tillnyktringsenhet som alternativ lösning till förvaring i arrest

Landstinget i Uppsala län har beslutat att under 2016 inrätta en tillnyktringsenhet (TNE) vid Akademiska sjukhuset i Uppsala (beslut LF 2015-04-29 § 35). Enheten ska vara öppen dygnet runt och dimensioneras för 6-9 platser. På enheten ska finnas läkar-, sjuksköterske-, och skötareresurser, samt administrativt stöd. Uppsala kommun kommer därtill att bistå med socionomresurser.

Inrättandet av en TNE syftar till att

- tidigare fånga upp människor för vård- och behandling för sitt risk- eller missbruk
- ge en förbättrad vårdkedja för länets missbruks- och beroendevård, då enheten kan fungera som en ingång till abstinensvård eller behandling för personer som inte förmår vara nyktra när de söker denna vård
- ge en i enlighet med lagens intention patientsäker medicinskt övervakad tillnyktring av personer som omhändertagits i enlighet med LOB.

Beslutets beredning

En utredning genomfördes som underlag för beslutet. Utredningen omfattade en behovsanalys som inkluderar en omvärldsanalys och en kartläggning av LOB-omhändertaganden i länet. Till utredningen knöts representanter från Psykiatridivisionen vid Akademiska sjukhuset, Landstingets ledningskontor, Regionförbundet, kommuner i länet, Polisen, samt externa projektledare.

Lösningens omfattning i läns- och barnperspektiv

Kartläggningen uppskattar att cirka 30 % av de som omhändertagits i enlighet med LOB är alltför aggressiva och utåtagerande och/eller misstänkta för brott. Dessa personer behöver därför vara i polisens förvar och kommer fortsatt placeras i arrest.

Kartläggning och flödesanalyser visade att en lokalisering vid Akademiska sjukhuset gav vinster av nära koppling till akutvårdsverksamhet samt sjukhusets specialiserade missbruks- och beroendevård. En klar majoritet och den stora koncentrationen av LOB-omhändertagande sker i Uppsala, med övriga omhändertaganden spridda över länets orter. Lokalisering i Uppsala ses även av denna anledning som motiverad.

Under vardagar kommer LOB-omhändertagna i hela länet att köras till Uppsala. Under helgerna öppnas arrestlokaler upp i Enköping, Tierp och Östhammar. Vid ett kortare avstånd till dessa arrestlokaler kommer LOB-omhändertagna att köras till dessa arrester. Vid fall där den omhändertagnas medicinska status behöver kontrolleras körs den omhändertagna till den på orten dygnetruntöppna akutverksamheten för medicinsk bedömning.

Länets samtliga kommuner kommer att kunna nyttja TNE i de fall abstinensbehandling är planerad men personen som ska få behandlingen inte har förmått att tillnyktra på egen hand.

Enheten riktar sig till personer över 18 år. En barnkonsekvensanalys genomfördes av förslaget till inrättande av TNE. Då det inte ses som lämpligt att blanda barn och unga under 18 år med vuxna på en TNE riktar sig enheten endast till personer över 18 år. Kartläggningen av LOB-omhändertaganden visar att antalet omhändertagna under 18 år är för få för att motivera särskild lokal bemanning. Barn och unga i Uppsala län som omhändertas enligt LOB förvaras inte idag i arrest. Därmed existerar redan alternativa lösningar till förvaring i arrest, där omhändertagna barn och unga transporteras hem till föräldrar, alternativt tillkallas socialjouren. Om barnet/ungdomen är i behov av medicinskt omhändertagande körs barnet/ungdomen till barnakuten alternativt somatiska akutmottagningen. Om oro föreligger om att barnet far illa, ska anmälan göras till socialtjänsten enligt Sol. 14 kap.

Etableringsfas

Inrättandet av TNE vid Akademiska sjukhuset går nu in i etableringsfas där bland annat riktlinjer och rutiner för samverkan mellan de involverade parterna, landstinget, kommunerna och polisen, ska tas fram. I detta arbete ska också rutiner för samverkan kring de individer som fortsatt behöver placeras i arresten tas fram.

Uppföljning

Ett antal effektmål har identifierats, varav två har direkt koppling till av regeringen villkorad uppföljning. Dessa är:

- Minskat antal LOB i arresten. Nyckeltal: *Antal LOB på TNE, som i annat fall hade hamnat i arresten.*
- Ökad medicinsk säkerhet och omsorg för personer som omhändertas enligt LOB. Nyckeltal: *Antal intag på TNE med medicinska komplikationer som i annat fall hade hamnat i arresten.*

Ansvarig aktör för uppföljningen är Landstinget i Uppsala län. Samverkan behöver ske med Polisen. Uppföljningen ska ske efter årsskiftet 2015/2016 och ska studera nyckeltalen för år 2016.

Deklaration

Med beslutet om inrättande av TNE ges den utifrån länets förutsättningar bästa lösningen för förbättrad medicinsk säkerhet och omsorg av personer som omhändertas enligt LOB i Uppsala län och därmed skapas den alternativa lösning till förvaring i arrest som regeringen önskat stimulera.

Involverade aktörer kommer att verka för att samverkan kring etablering och drift av enheten fungerar väl och även ger positiva effekter för samarbetet kring målgruppen i stort.

Hälso- och sjukvårdsavdelningen
Henrik Andréasson
Telefon: 018 – 611 6112
E-post henrik.andreasson@lul.se

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen

Överenskommelse om ökad medicinsk säkerhet och omvårdnad av personer som omhändertagits enligt LOB i Uppsala län

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen beslutar att anta Överenskommelse om ökad medicinsk säkerhet och omvårdnad av personer som omhändertagits enligt LOB i Uppsala län.

Ärendet

Regeringen har avsatt stimulansmedel till de län som under 2015 ingår överenskommelser om utveckling av alternativa lösningar till förvaring i arrest av de personer som omhändertas enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. (LOB), så att den medicinska säkerheten och omvårdnaden förbättras.

Landstinget i Uppsala län har beslutat att under 2016 inrätta en tillnyktringsenhet (TNE) vid Akademiska sjukhuset i Uppsala (beslut LF 2015-04-29 § 35). Med beslutet om inrättande av TNE ges den utifrån länets förutsättningar bästa lösningen för förbättrad medicinska säkerhet och omsorg av personer som omhändertas enligt LOB i Uppsala län och därmed skapas den alternativa lösning till förvaring i arrest som regeringen önskat stimulera. I bearbetningen av ärendet var parterna, landstinget, kommunerna och polisen, involverade.

Utifrån dessa förutsättningar har en överenskommelse tagits fram. Överenskommelsen ska enligt regeringens direktiv förankras politiskt, varför hälso- och sjukvårdsstyrelsen behöver anta överenskommelsen. Överenskommelsen ska också förankras politiskt i länets kommuner samt undertecknas av behörig företrädare för Polismyndigheten.

Bilagor

Beslut LF om TNE?